

Joint Transparency
Register Secretariat

**Sprawozdanie roczne z funkcjonowania
rejestru służącego przejrzystości
za 2020 r.**

**przedstawione przez sekretarzy generalnych
Parlamentu Europejskiego i Komisji Europejskiej**

**wiceprzewodniczącej Parlamentu Europejskiego Katarinie Barley
oraz
wiceprzewodniczącej Komisji Europejskiej Věrze Jourové**

Sprawozdanie roczne z funkcjonowania rejestru służącego przejrzystości jest składane odpowiednim wiceprzewodniczącym Parlamentu Europejskiego i Komisji Europejskiej zgodnie z pkt 28 porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie rejestru służącego przejrzystości podpisanego w dniu 16 kwietnia 2014 r.

W niniejszym sprawozdaniu opisano działania podjęte przez wspólny sekretariat rejestru służącego przejrzystości, w szczególności w związku z jakością danych, monitorowaniem zgodności z kodeksem postępowania i podnoszeniem świadomości na temat tego rejestru, oraz przedstawiono dane statystyczne dotyczące rejestru służącego przejrzystości za okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2020 r.

Spis treści

I	Wprowadzenie	3
II	Działania wspólnego sekretariatu.....	4
1	Wsparcie dla użytkowników	4
2	Jakość danych	4
2.1	Monitorowanie jakości danych.....	5
3	Dochodzenia	6
4	Przekazywanie wskazówek i podnoszenie świadomości.....	7
III	Dane statystyczne.....	9
1	Rodzaje zarejestrowanych podmiotów	9
1.1	Rozkład zarejestrowanych podmiotów w poszczególnych sekcjach	10
1.2	Podział zarejestrowanych podmiotów według sekcji	11
1.3	Podział zarejestrowanych podmiotów według podsekcji	12
1.4	Ewolucja rejestru służącego przejrzystości	14
1.5	Nowe rejestracje.....	14
1.6	Dane geograficzne	15
2	Zachęty do rejestracji.....	16
3	Usprawnienia techniczne	17
3.1	Liczba wizyt na stronie internetowej	18
IV	Wnioski	19
V	Nowe porozumienie międzyinstytucjonalne.....	20

I Wprowadzenie

Rejestr służący przejrzystości to publiczna baza danych prowadzona wspólnie przez Parlament Europejski i Komisję Europejską. Został on utworzony w 2011 r., aby poprawić przejrzystość stosunków między obiema tymi instytucjami a przedstawicielami grup interesu. Funkcjonowanie rejestru jest uregulowane w odpowiednim porozumieniu międzyinstytucjonalnym¹ między Parlamentem Europejskim a Komisją Europejską („PMI”), a rejestr jako kluczowe narzędzie przejrzystości obu instytucji zwiększa przejrzystość reprezentacji interesów oraz eksponuje udział zainteresowanych stron i społeczeństwa obywatelskiego w demokratycznym procesie decyzyjnym instytucji Unii.

Rejestr służący przejrzystości zapewnia obywatelom, mediom i zainteresowanym stronom możliwość sprawdzenia, jakie interesy są reprezentowane na szczeblu unijnym, kto i w czyim imieniu reprezentuje te interesy, a także jakie zasoby przeznaczają się na powiązane działania i starania lobbingowe, co zwiększa przejrzystość i otwartość procesu decyzyjnego UE.

Rejestracja jest dobrowolna. Wszystkie organizacje i samozatrudnione osoby fizyczne prowadzące działania mające na celu wywarcie wpływu na proces decyzyjny i procesy wdrażania polityki prowadzone przez instytucje Unii mogą się zarejestrować, a tym samym zobowiązać się do przestrzegania wspólnego kodeksu postępowania w odniesieniu do sposobu prowadzenia tych działań.

W niniejszym sprawozdaniu opisano operacje związane z zarządzaniem rejestrem służącym przejrzystości, w szczególności w związku z jakością danych, monitorowaniem zgodności z kodeksem postępowania i powiązаныmi działaniami, oraz przedstawiono dane statystyczne za okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2020 r.

¹ Porozumienie między Parlamentem Europejskim a Komisją Europejską w sprawie „Rejestru służącego przejrzystości” dotyczącego organizacji i osób samozatrudnionych zaangażowanych w opracowanie i realizację polityki Unii Europejskiej, Dz.U. L 277 z 19.9.2014, s. 11.

II Działania wspólnego sekretariatu

Na potrzeby zarządzania rejestrem służącym przejrzystości Parlament Europejski i Komisja Europejska powołały wspólną strukturę operacyjną, tj. „wspólny sekretariat rejestru służącego przejrzystości” (zwany dalej „wspólnym sekretariatem”). Wspólny sekretariat tworzą pracownicy obydwu instytucji, a ich liczba odpowiada około ośmiu ekwiwalentom pełnego czasu pracy.

Wspólny sekretariat jest odpowiedzialny za codzienne zarządzanie rejestrem służącym przejrzystości, a w szczególności:

- świadczy usługi wsparcia dla użytkowników zarówno dla przedstawicieli grup interesu, jak i dla ogółu społeczeństwa;
- wydaje wytyczne zawierające praktyczne informacje dla zarejestrowanych podmiotów;
- monitoruje jakość zawartości rejestru;
- prowadzi dochodzenia w sprawie przestrzegania kodeksu postępowania przez zarejestrowanych przedstawicieli grup interesu;
- koordynuje rozwój systemu informatycznego bazy danych rejestru; oraz
- prowadzi działania z zakresu podnoszenia świadomości oraz inne działania komunikacyjne.

Działalność wspólnego sekretariatu koordynuje Kierownik Działu ds. Przejrzystości, Zarządzania Dokumentami i Dostępu do Dokumentów w Sekretariacie Generalnym Komisji.

1 Wsparcie dla użytkowników

Wspólny sekretariat świadczy usługi wsparcia dla użytkowników, odpowiadając na pytania dotyczące rejestru służącego przejrzystości, które każdy może zadać za pośrednictwem wielojęzycznej strony internetowej rejestru. Zazwyczaj są to wnioski o udzielenie informacji na temat rejestru służącego przejrzystości składane przez potencjalnych rejestrujących, obywateli lub naukowców, a także wnioski o wsparcie i wskazówki składane przez przedstawicieli grup interesu w trakcie procesu rejestracji – w przypadku aktualizacji podanych informacji lub otrzymania prośby o wyjaśnienie podanych informacji bądź w odniesieniu do danych logowania. W 2020 r. wspólny sekretariat udzielił odpowiedzi na 1 117 zapytań od osób fizycznych – w porównaniu z nieco ponad 1 000 w roku poprzednim.

2 Jakość danych

Rejestr służący przejrzystości zapewnia obraz działalności lobbingowej przedstawicieli grup interesu związanej z formułowaniem lub wdrażaniem cyklu lub cykli polityki i powiązanych procesów decyzyjnych instytucji Unii, w tym szczegółowe informacje na temat głównych wniosków ustawodawczych lub strategii politycznych, których dotyczą działania zarejestrowanych podmiotów objęte PMI. Wyjaśnia to, dlaczego niektórzy przedstawiciele grup interesu są zarejestrowani jedynie na określony lub ograniczony czas, zaś inni mogą figurować w bazie danych długoterminowo. Zarejestrowane podmioty, które nie zaktualizują swojej rejestracji raz w roku, są automatycznie usuwane z bazy danych. Zarejestrowane podmioty mogą również zostać usunięte w wyniku działań monitorujących wspólnego sekretariatu – przy założeniu, że przedstawiciele grup interesu mogą zarejestrować się ponownie, gdy będą (ponownie) prowadzić odpowiednie działania w zakresie reprezentacji interesów. W takim przypadku każda nowa rejestracja będzie ponownie podlegać monitorowaniu przez wspólny sekretariat (zob. pkt 2.1 „Monitorowanie jakości danych”).

Rejestrując się, przedstawiciele grup interesu zobowiązują się do przestrzegania kodeksu postępowania dla zarejestrowanych podmiotów, który jest załączony do PMI. Oznacza to, że zobowiązują się oni do przestrzegania etycznych praktyk lobbingowych, jak również do tego, by informacje dostarczane przy wpisie do rejestru, a następnie w ramach ich rodzaju działalności podlegającego PMI, były pełne, aktualne i niewprowadzające w błąd. W tym celu zachęca się zarejestrowane podmioty do dokonywania regularnego przeglądu przedstawionych przez nie informacji i aktualizowania ich co najmniej raz w roku, aby nadal figurować w bazie danych – przy założeniu, że pozostają one odpowiedzialne za poprawność swoich danych rejestracyjnych.

2.1 Monitorowanie jakości danych

Zadaniem wspólnego sekretariatu jest zapewnienie możliwie najwyższej jakości danych w rejestrze służącym przejrzystości, w związku z czym regularnie dokonuje on przeglądu informacji dostarczanych przez rejestrujące się podmioty. Monitoruje on codziennie wszystkie nowe rejestracje, a także rejestracje, które pozostają w bazie danych przez określony czas, oraz przeprowadza inne ukierunkowane kontrole na zasadzie *ad hoc*. Aby zwiększyć wiarygodność bazy danych jako narzędzia odniesienia, wspólny sekretariat kontaktuje się z rejestrującymi się podmiotami indywidualnie, aby sprawdzić poprawność dostarczonych przez nich informacji, poprosić o skorygowanie wszelkich niespójności i zapewnić, by niezbędne informacje były publikowane zgodnie z wytycznymi dla rejestrujących się podmiotów.

W ramach działań monitorujących w 2020 r. wspólny sekretariat przeprowadził kontrole jakości w odniesieniu do 4 973 rejestracji. Liczba ta obejmuje:

- analizę danych nowych przedstawicieli grup interesu, którzy zarejestrowali się w 2020 r.² (2 843 kontrole);
- ukierunkowany przegląd danych przedstawicieli grup interesu, którzy zostali zarejestrowani jeszcze przed 2016 r., w celu zapewnienia ich zgodności z aktualnymi wytycznymi (1 748 kontrole)³;
- losowe kontrole jakości (382 kontrole).

W wyniku tych działań monitorujących nastąpiła znaczna poprawa jakości zawartości rejestru służącego przejrzystości. W każdym przypadku, w którym wspólny sekretariat stwierdził, że jakość dostarczonych danych jest niewystarczająca ze względu na niespójności, kontaktował się on bowiem z danym zarejestrowanym podmiotem z prośbą o aktualizację wpisu zgodnie z opublikowanymi wytycznymi. W wyniku procesu monitorowania 4 973 rejestracji w 2020 r.:

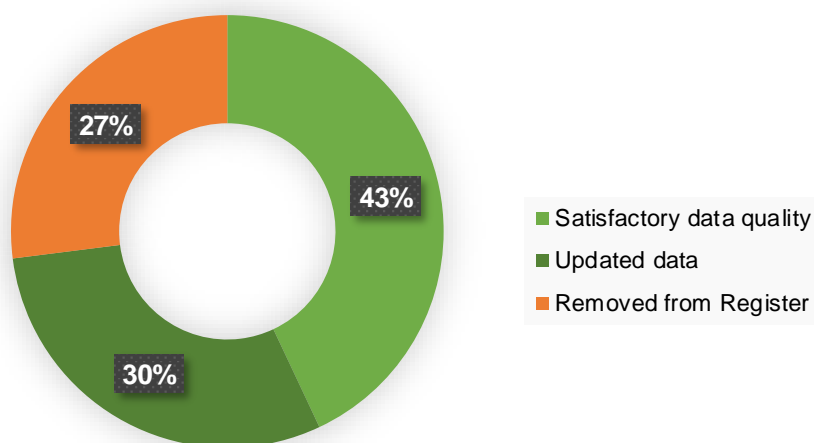
- 43% zarejestrowanych podmiotów podlegających kontroli przedstawiło dane o zadowalającej jakości;
- 30% zarejestrowanych podmiotów, z którymi się skontaktowano, zaktualizowało swoje wpisy zgodnie z wytycznymi;
- 27% zarejestrowanych podmiotów wykreślono z rejestru w następstwie kontroli z powodu niekwalifikowalności lub braku aktualizacji.

Zarejestrowane podmioty pozostają jednak odpowiedzialne za poprawność swoich danych rejestracyjnych, dlatego starania sekretariatu mogą jedynie skutkować optymalną jakością danych tych zarejestrowanych podmiotów, które poddano kontroli, i nie mogą zapobiec przyszłym błędom, gdy zarejestrowane podmioty będą dokonywać w przyszłości aktualizacji swoich danych rejestracyjnych.

² Rejestracje aktywowane w okresie od dnia 1 stycznia 2020 r. do dnia 31 grudnia 2020 r.

³ Spowodowało to usunięcie 407 rejestracji, w których nie zgłoszono żadnych istotnych działań związanych z reprezentacją interesów.

Result of monitoring activities

3 Dochodzenia

Oprócz monitorowania jakości danych w rejestrze służącym przejrzystości wspólny sekretariat bada wpływające powiadomienia i skargi oraz przeprowadza dochodzenia z własnej inicjatywy zgodnie z procedurami określonymi w załączniku IV do PMI, z należyтым uwzględnieniem zasad proporcjonalności i dobrej administracji.

Każdy może złożyć powiadomienie lub skargę w sprawie domniemanego nieprzestrzegania kodeksu postępowania, wprowadzając odpowiednie informacje na stronie internetowej rejestru.

Dokonując rejestracji, przedstawiciele grup interesu wyrażają zgodę na to, by wszelkie dotyczące ich powiadomienia lub skargi były rozpatrywane w oparciu o kodeks postępowania, do którego przestrzegania się zobowiązali, oraz przyjmują do wiadomości, że w przypadku nieprzestrzegania tego kodeksu mogą zostać wobec nich zastosowane środki przewidziane w załączniku IV do PMI.

„**Powiadomienie**” to mechanizm, który dotyczy wyłącznie przepisów lit. d) ⁴ kodeksu postępowania. Za jego pomocą osoby trzecie mogą poinformować wspólny sekretariat o błędach rzeczowych w rejestrze.

W 2020 r. wspólny sekretariat rozpatrzył 19 powiadomień (6 początkowo otrzymano jako skargi) złożonych przez 15 różnych organizacji lub osób fizycznych, w których wskazano potencjalne błędy zawarte w 23 rejestracjach. Powiadomienia te dotyczyły poprawności deklaracji finansowych zarejestrowanych podmiotów, wykazu klientów, odpowiedniej sekcji, w której się zarejestrowały, lub ich informacji członkowskich. Niemal wszystkie zarejestrowane podmioty, z którymi skontaktował się wspólny sekretariat, zaktualizowały swoje dane w zadowalający sposób, z wyjątkiem czterech, które zostały w związku z tym wykreślone z rejestru.

„**Skarga**” to procedura dotycząca zgłaszanych przez osoby trzecie domniemych naruszeń kodeksu postępowania przez zarejestrowany podmiot, z wyjątkiem zarzutów dotyczących

⁴ „[przedstawiciele grupy interesu] dbają o to, aby informacje, jakich dostarczają przy wpisie do rejestru, a następnie w ramach ich rodzaju działalności podlegającego wpisowi do rejestru, były, wedle ich najlepszej wiedzy, pełne, aktualne i niewprowadzające w błąd; przyjmują, że dostarczone informacje podlegają przeglądowi i zgadzają się na współpracę w odniesieniu do wniosków administracji o informacje uzupełniające lub o aktualizację”.

wyłącznie błędów rzeczowych, które rozpatruje się w ramach mechanizmu „powiadomień” (zob. powyżej).

W 2020 r. wspólny sekretariat pomyślnie zakończył trzy sprawy dotyczące skarg oczekujących na rozpatrzenie z poprzedniego roku, po tym jak odnośne zarejestrowane podmioty dokonały aktualizacji rejestracji na prośbę wspólnego sekretariatu lub w inny sposób przedstawiły zadowalające wyjaśnienia.

Ponadto wspólny sekretariat otrzymał 15 nowych skarg, z których sześć potraktowano jako „powiadomienia”, ponieważ dotyczyły one wyłącznie kwestii związanych z jakością danych. Spośród dziewięciu pozostałych skarg pięć uznano za niedopuszczalne, ponieważ nie dotyczyły one kwestii objętych zakresem rejestru. Dochodzenia w sprawie czterech dopuszczalnych skarg – z których trzy dotyczyły tego samego podmiotu – były nadal w toku pod koniec 2020 r. i zostały zakończone na początku 2021 r. dzięki zadowalającej współpracy zarejestrowanych podmiotów.

Ponadto w 2020 r. wspólny sekretariat zakończył „**dochodzenie wszczęte z własnej inicjatywy**” w sprawie domniemanych naruszeń kodeksu postępowania toczące się od poprzedniego roku i przeprowadził nowe dochodzenie przeciwko przedsiębiorstwu Euro Guarantees Group Ltd, które dopuściło się poważnego naruszenia kodeksu postępowania. Dochodzenie to doprowadziło do zastosowania – po raz pierwszy – środka polegającego na wykreśleniu z rejestru na okres dwóch lat oraz do opublikowania tego środka na stronie internetowej rejestru służącego przejrzystości⁵.

Uwzględniając należycie zasady proporcjonalności i dobrej administracji, w toku dochodzenia wspólny sekretariat dąży do zapewnienia konstruktywnego dialogu z zainteresowanym zarejestrowanym podmiotem lub zainteresowanymi zarejestrowanymi podmiotami w celu wyjaśnienia i rozwiązania wykrytych problemów – na ile to możliwe – przed zastosowaniem jakichkolwiek środków wobec zarejestrowanego podmiotu.

Przykłady kwestii rozstrzyganych w toku procedur skargi i procedur wszczynanych z własnej inicjatywy w okresie objętym niniejszym sprawozdaniem:

- korzystanie z rejestracji w celu wywołania wrażenia istnienia formalnego związku z instytucjami Unii;
- prowadzenie działalności w zakresie reprezentacji interesów w pomieszczeniach Parlamentu Europejskiego bez odpowiedniej akredytacji;
- zaniżanie wydatków na działalność lobbingową;
- brak zgłoszenia wszystkich klientów, na rzecz których świadczy się usługi, aby zataić stosunki umowne;
- prowadzenie działań związanych z reprezentacją interesów bez przestrzegania przepisów bezpieczeństwa instytucji;
- brak zgłoszenia wszystkich istotnych działań związanych z reprezentacją interesów skierowanych do instytucji Unii.

4 Przekazywanie wskazówek i podnoszenie świadomości

Wspólny sekretariat wydaje wytyczne dotyczące wdrażania i inne wskazówki zawierające praktyczne informacje dla zarejestrowanych podmiotów w celu sprecyzowania i bardziej szczegółowego wyjaśnienia niektórych postanowień PMI. Wytyczne te są owocem regularnej wymiany informacji z zainteresowanymi stronami i mają na celu wspieranie zarejestrowanych

⁵ <https://ec.europa.eu/transparencyregister/public/staticPage/displayStaticPage.do?reference=NEWS&locale=pl#pl>

podmiotów w ich staraniach na rzecz dostarczania poprawnych informacji i unikania typowych błędów. W związku z niewielką korektą internetowego formularza rejestracji wspólny sekretariat skorzystał z okazji, by zaktualizować wielojęzyczne wytyczne zgodnie ze zmienionym⁶ formularzem rejestracji, a jednocześnie poprawić czytelność wytycznych pod względem wizualnym.

W Parlamencie członkowie wspólnego sekretariatu przedstawili briefing dotyczący rejestru służącego przejrzystości posłom i pracownikom dwóch delegacji jednej z grup politycznych oraz przeprowadzili szkolenie *ad hoc* jednego z posłów do Parlamentu. Ponadto w 2020 r. zespół Parlamentu zorganizował osiem sesji informacyjnych dla pracowników na temat rejestru służącego przejrzystości i przyczynił się do podniesienia świadomości na temat rejestru poprzez trzy szkolenia dla pracowników Parlamentu na temat etyki i sposobu postępowania z lobbystami. Wszystkie sesje odbyły się stacjonarnie albo zdalnie, przy pełnym poszanowaniu środków bezpieczeństwa i ochrony wprowadzonych przez Parlament w związku z kryzysem sanitarnym spowodowanym pandemią COVID-19.

Zespół Parlamentu przekazywał również informacje o rejestrze służącym przejrzystości w ramach wymian z grupami studenckimi, pracownikami naukowymi lub pracownikami narodowych organów parlamentarnych, takich jak niemiecki Bundestag czy Senat Stanów Zjednoczonych Ameryki.

W Komisji Europejskiej członkowie wspólnego sekretariatu przeprowadzili w 2020 r. osiem trwających po pół dnia zdalnych szkoleń na żywo na temat sposobu postępowania z lobbystami (szkolenia wymagające fizycznej obecności zawieszono ze względu na kryzys związany z COVID-19). Zespół Komisji przeprowadził również jedną prezentację bezpośrednią dla członków gabinetów członków Komisji.

Jeśli chodzi o działania na rzecz podnoszenia świadomości skierowane do zewnętrznych zainteresowanych stron, koordynator wspólnego sekretariatu przeprowadził prezentację dla studentów studiów magisterskich w dziedzinie komunikacji politycznej i marketingu wyborczego na Uniwersytecie w Alcalá de Henares.

Co więcej, wspólny sekretariat uczestniczył w konferencji internetowej sieci europejskich urzędów rejestracji działalności lobbingsowej poświęconej wymianie najlepszych praktyk w zakresie zarządzania operacyjnego podczas kryzysu sanitarnego.

⁶ Zob. również rozdział III.3 „Usprawnienia techniczne”.

III Dane statystyczne

Od czasu powstania rejestru służącego przejrzystości jego rozmiary istotnie się powiększyły i obecnie obejmuje on ponad 12 000 podmiotów. Poniższe informacje statystyczne odpowiadają sytuacji na dzień 31 grudnia 2020 r.

1 Rodzaje zarejestrowanych podmiotów

Rejestr służący przejrzystości obejmuje przedstawicieli grup interesu, którzy prowadzą działania skierowane do instytucji Unii. Można je podzielić na sześć sekcji i 14 podsekcji, które wstępnie określono w załączniku I do PMI. Do przedstawiciela grup interesu należy wybór – w chwili rejestracji – sekcji i podsekcji, które najlepiej go reprezentują.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2020 r. łączna liczba podmiotów zarejestrowanych w publicznych bazach danych wynosiła 12 187. W porównaniu z poprzednim rokiem oznacza to niewielki ogólny wzrost liczby zarejestrowanych podmiotów, przy czym odsetek podmiotów zarejestrowanych w każdej z sześciu sekcji utrzymał się na względnie stałym poziomie.

Jeżeli chodzi o specjalistów w zakresie spraw publicznych, którzy angażują się w odpłatną działalność związaną z reprezentacją interesów, w przypadku sekcji I, która obejmuje firmy konsultingowe, kancelarie prawne lub samozatrudnionych konsultantów, odnotowano niewielki spadek z 9% do 7% rejestru.

Tradycyjnie największa sekcja rejestru, skupiająca zatrudnionych lobbystów oraz stowarzyszenia branżowe, przemysłowe lub zawodowe w sekcji II, nadal obejmowała nieco ponad połowę wszystkich zarejestrowanych podmiotów. W ramach tej sekcji podsekcja „Stowarzyszenia branżowe i przemysłowe” była zazwyczaj największa, jednak podsekcja „Przedsiębiorstwa i grupy” zrównała się z nią w 2020 r., przy czym obydwa te rodzaje przedstawicieli grup interesu stanowią łącznie 80% podmiotów zarejestrowanych w sekcji II.

Co charakterystyczne, w drugiej połowie rejestru, która reprezentuje głównie grupy społeczeństwa obywatelskiego, sekcja III „Organizacje pozarządowe” ponownie stanowi największy element – odnotowała nawet jednocentowy wzrost w porównaniu z rokiem poprzednim.

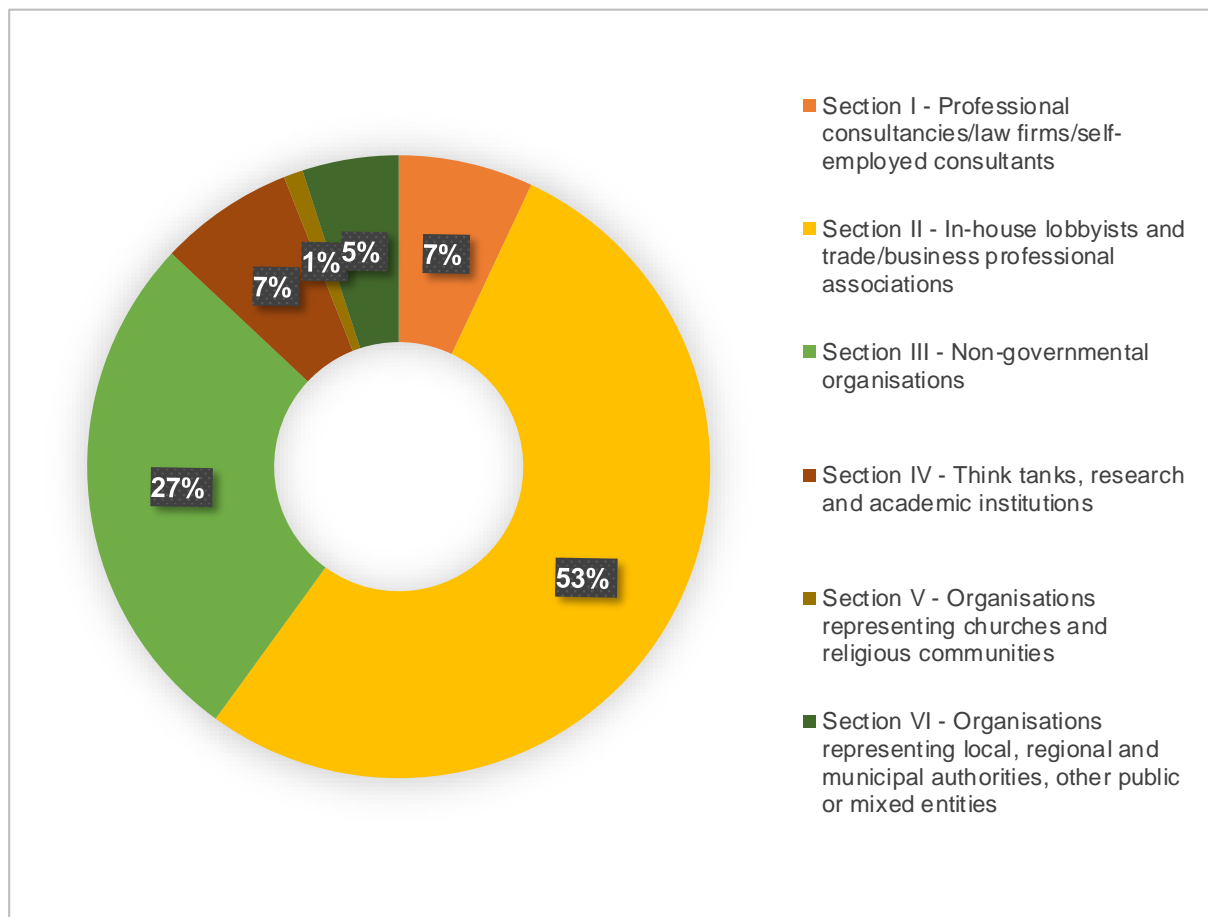
1.1 Rozkład zarejestrowanych podmiotów w poszczególnych sekcjach

Wyżej wymieniony podział można zobrazować według bezwzględnej liczby podmiotów zarejestrowanych w każdej sekcji i podsekcji rejestru.

Na dzień 31 grudnia 2020 r. w rejestrze służącym przejrzystości zarejestrowanych było 12 187 podmiotów w poniższych sekcjach i podsekcjach:	
I – Firmy konsultingowe/kancelarie prawne/samozatrudnieni konsultanci	859
Firmy konsultingowe	558
Kancelarie prawne	88
Samozatrudnieni konsultanci	213
II – Zatrudnieni lobbyści oraz stowarzyszenia branżowe/przemysłowe/zawodowe	6 487
Przedsiębiorstwa i grupy	2 622
Stowarzyszenia branżowe i przemysłowe	2 578
Związki zawodowe i stowarzyszenia branżowe	956
Inne organizacje	331
III – Organizacje pozarządowe	3 306
Organizacje pozarządowe, platformy, sieci itp.	3 306
IV – Ośrodki analityczne, instytucje naukowe i badawcze	921
Ośrodki analityczne i instytucje badawcze	580
Instytucje naukowe	341
V – Organizacje reprezentujące kościoły i wspólnoty religijne	59
VI – Organizacje reprezentujące władze lokalne, regionalne i gminne, inne podmioty publiczne lub mieszane itd.	555
Struktury regionalne	113
Inne władze publiczne na szczeblu niższym od krajowego	95
Międzynarodowe stowarzyszenia i sieci regionalnych władz publicznych lub innych władz publicznych na szczeblu niższym od krajowego	76
Inne podmioty publiczne lub mieszane powołane na mocy prawa, których celem jest działanie w interesie publicznym	271

1.2 Podział zarejestrowanych podmiotów według sekcji

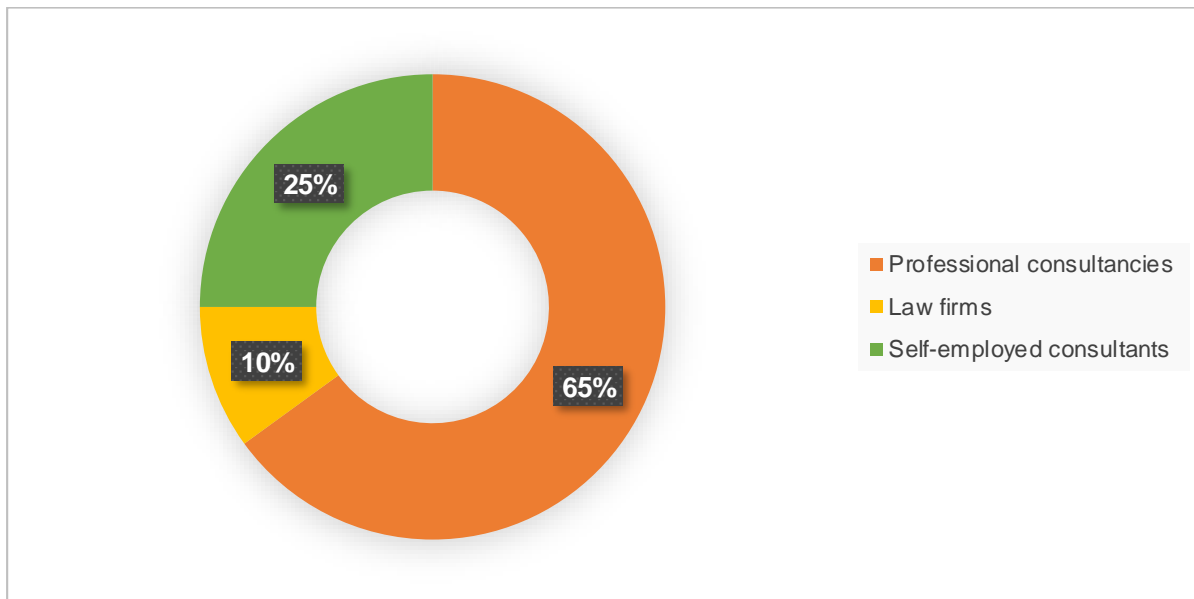
Aby lepiej zobrazować informacje statystyczne, poniższy wykres przedstawia podział zarejestrowanych podmiotów według sekcji, w których zdecydowały się zarejestrować.

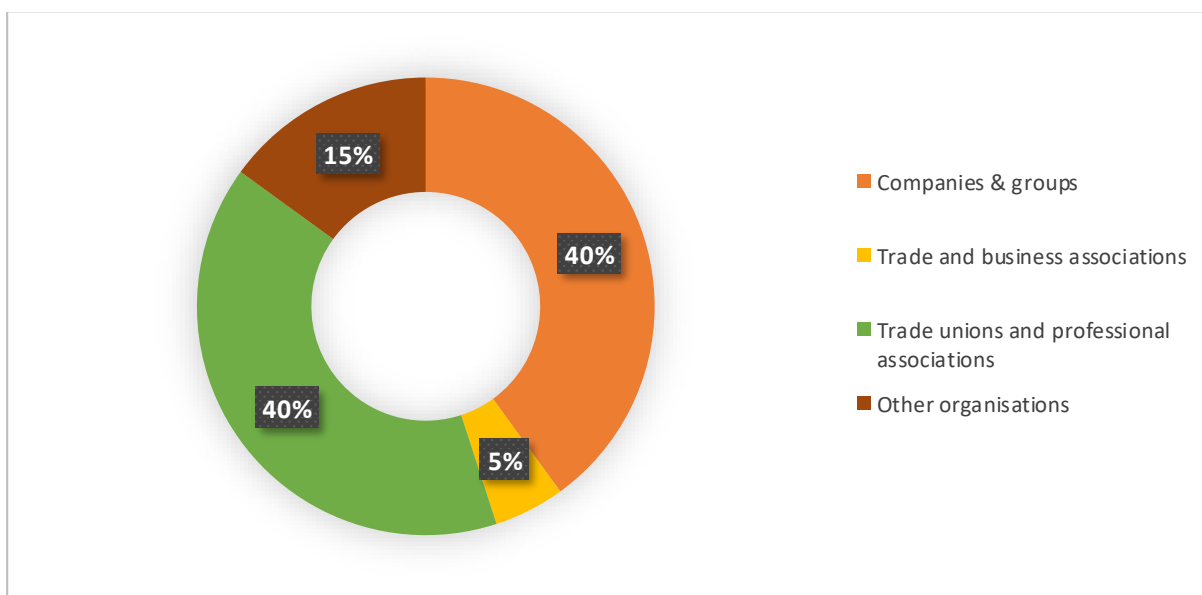
1.3 Podział zarejestrowanych podmiotów według podsekcji

Na poniższych wykresach przedstawiono zarejestrowane podmioty w podziale na podsekcje⁷, w których zdecydowały się zarejestrować.

Sekcja I: Firmy konsultingowe/kancelarie prawne / samozatrudnieni konsultanci

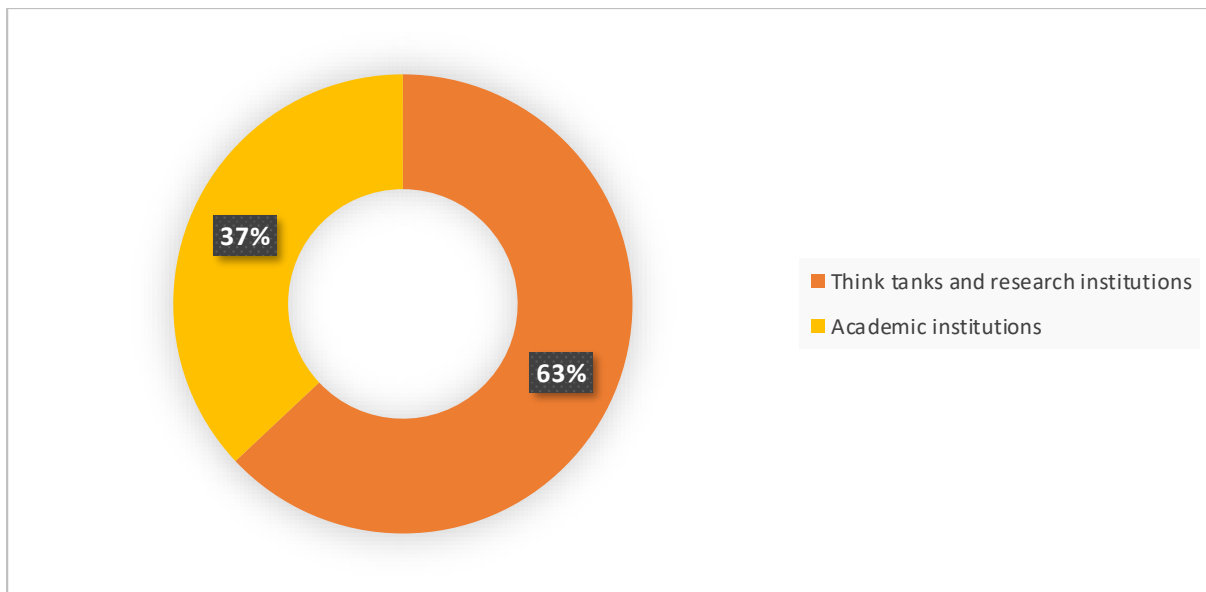

Sekcja II: Zatrudnieni lobbyści oraz stowarzyszenia branżowe / przemysłowe / zawodowe

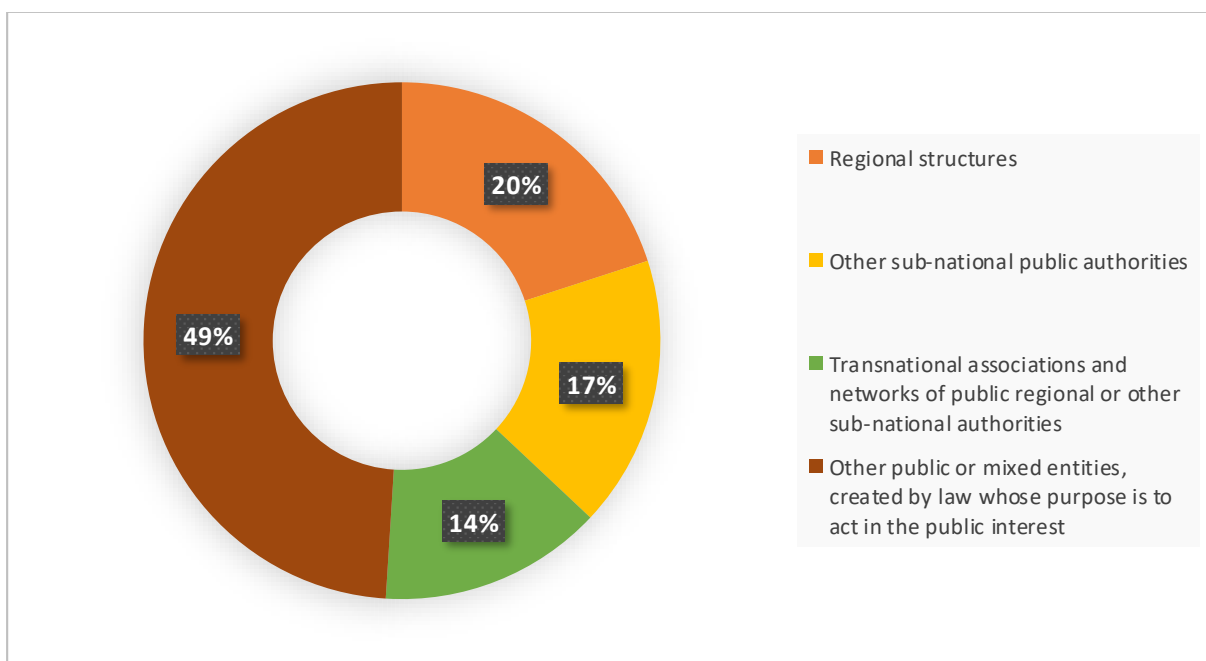

⁷ Sekcje III i V nie mają podsekcji, dlatego nie zostały uwzględnione w podziale.

Sekcja IV: Ośrodki analityczne, instytucje naukowe i badawcze

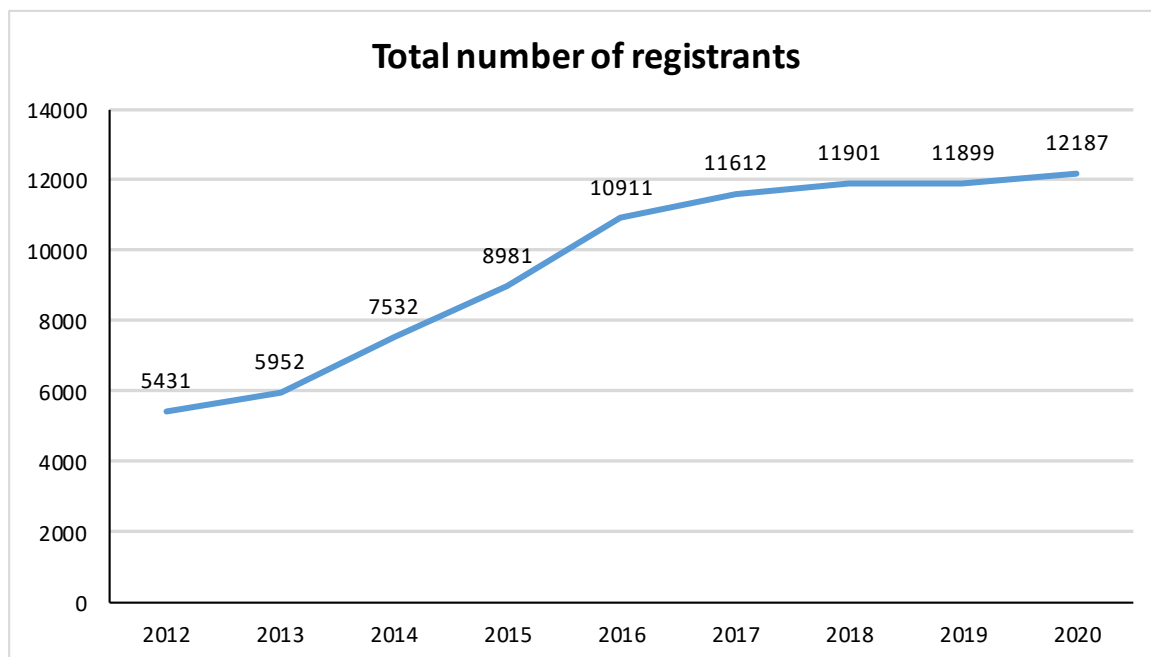

Sekcja VI: Organizacje reprezentujące władze lokalne, regionalne i gminne, inne podmioty publiczne lub mieszane itd.

1.4 Ewolucja rejestru służącego przejrzystości

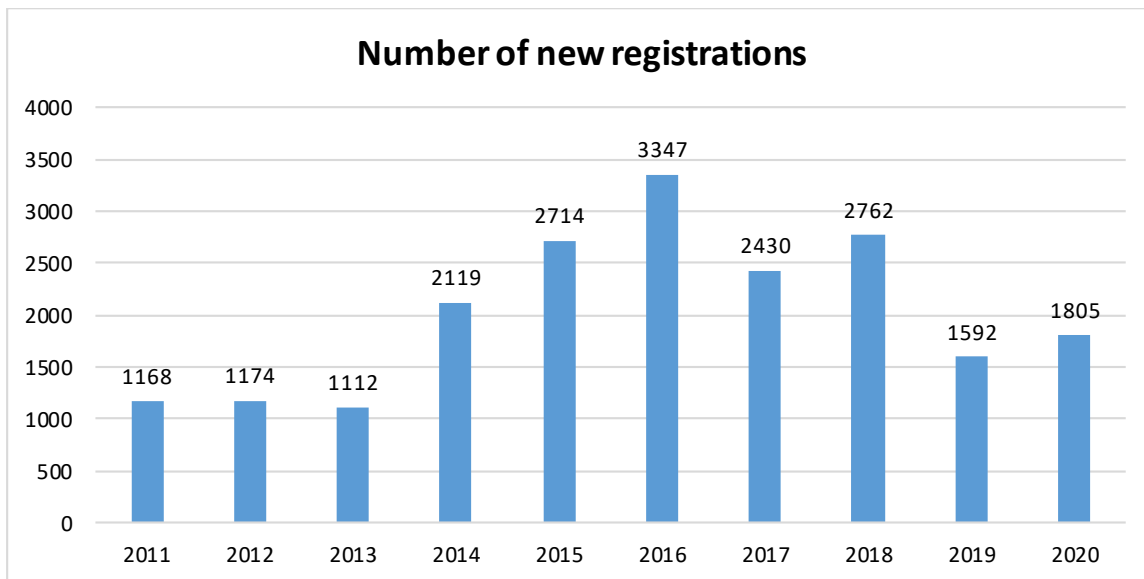
Od chwili powstania jako wspólna publiczna baza danych Parlamentu Europejskiego i Komisji Europejskiej rejestr służący przejrzystości stale się rozwijał aż do obecnego rozmiaru – na dzień 31 grudnia 2020 r. liczy 12 187 zarejestrowanych podmiotów. Choć ewolucja ta wskazuje na wzrost w ujęciu bezwzględnym, baza danych zmienia się codziennie, ponieważ przedstawiciele grup interesu rejestrują się, wyrejestrowują, rejestrują ponownie lub są wykreślanii, w zależności od ich działalności lobbingowej prowadzonej w danej chwili.

1.5 Nowe rejestracje

Poniższy wykres przedstawia ewolucję nowych rejestracji. Uwzględniono wyłącznie tych przedstawicieli grup interesu, którzy zarejestrowali się w okresie ponad 12 miesięcy – między dniem 1 stycznia 2020 r. a dniem 31 grudnia 2020 r. – i byli nadal aktywni na koniec tego okresu⁸.

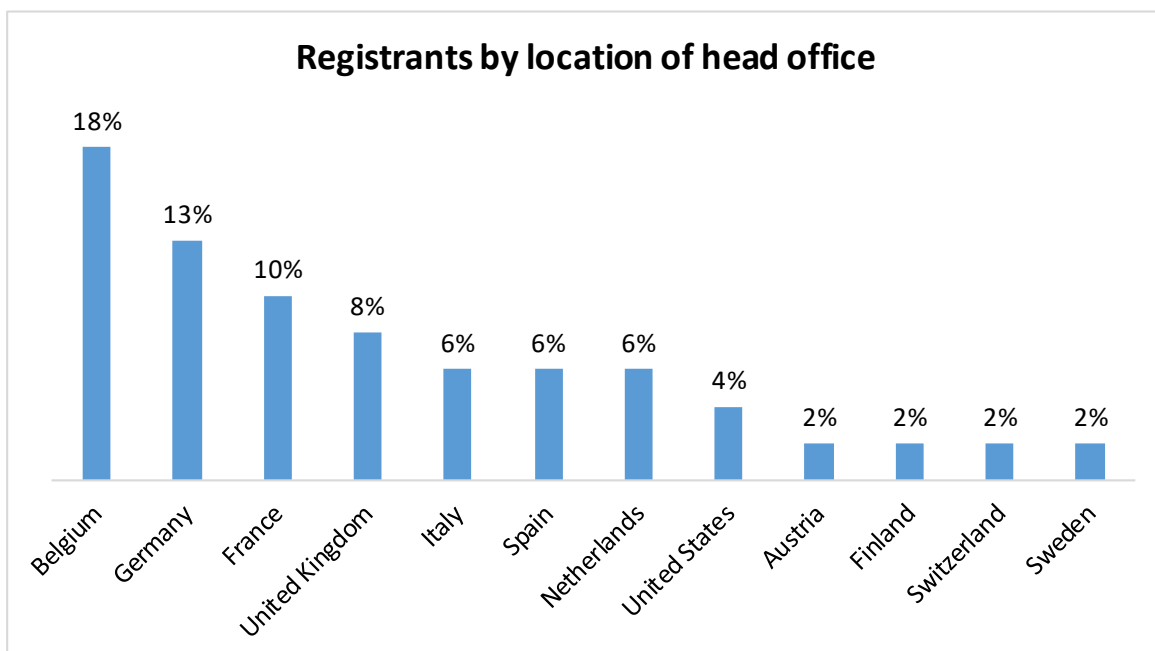
⁸ Próbę rejestracji podjęły łącznie 2 843 podmioty.

Spośród nowych zarejestrowanych podmiotów w 2020 r. największy wzrost dotyczył sekcji II – ponad 900 nowych rejestracji, z czego ponad połowa dotyczyła przedsiębiorstw i grup. Odzwierciedla to tendencję zaobserwowaną w ogólnej ewolucji rejestru pod względem rodzajów przedstawicieli grup interesu wspomnianych powyżej. Podobnie ponad 500 nowych rejestracji dotyczy organizacji pozarządowych, przy czym znacznie mniejsza liczba nowych zarejestrowanych podmiotów zdecydowała się na rejestrację w pozostałych sekcjach.

1.6 Dane geograficzne

Możliwość wpisu do rejestru służącego przejrzystości nie jest ograniczona do przedstawicieli grup interesu mających siedzibę w Unii, chociaż największa grupa przedstawicieli grup interesu prowadzi swoją działalność z siedziby w Belgii ze względu na to, że najważniejsze instytucje Unii mieszczą się w Brukseli. Ponieważ zakres przepisów i polityki Unii potencjalnie dotyczy jednak również obywateli spoza UE i może mieć wpływ na handel i inne stosunki zewnętrzne poza granicami 27 państw członkowskich, ten globalny zasięg jest również odzwierciedlony w rejestrze służącym przejrzystości.

Przy rejestracji wszyscy przedstawiciele grup interesu podają lokalizację swojej siedziby głównej, a także informacje na temat każdego dodatkowego biura w Belgii, które prowadzą.

2 Zachęty do rejestracji

Rejestracja w rejestrze służącym przejrzystości ma charakter dobrowolny. Niemniej jednak Parlament Europejski i Komisja Europejska oferują określone zachęty, które są dostępne wyłącznie dla zarejestrowanych przedstawicieli grup interesu. Dostęp przedstawicieli grup interesu do decydentów, obiektów i niektórych forów w Parlamencie Europejskim i Komisji Europejskiej podlega rejestracji zgodnie z wewnętrznymi regulaminami i decyzjami każdej instytucji.

W przypadku Parlamentu korzyści związane z rejestracją obejmują:

- *długoterminowy dostęp do jego pomieszczeń* może zostać udzielony jedynie osobom pracującym na rzecz zarejestrowanych przedstawicieli grup interesu, po zatwierdzeniu przez służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo. Wszystkie procedury zatwierdzania i odnawiania zezwoleń odbywają się przez internet i są z reguły rozpatrywane w ciągu trzech dni roboczych przez służbę akredytacyjną Parlamentu;
- aby móc *zabierać głos w wysłuchaniach publicznych* organizowanych przez komisje parlamentarne, przedstawiciele grup interesu muszą być zarejestrowani;
- zarejestrowane podmioty mogą *zamówić subskrypcję powiadomień e-mailowych* o działalności komisji Parlamentu Europejskiego;
- wyłącznie zarejestrowani przedstawiciele grup interesu mogą *wspierać działalność zespołów międzypartyjnych lub nieoficjalnych stowarzyszeń Parlamentu* lub brać udział w takiej działalności;
- przedstawiciele grup interesu, którzy współorganizują *spotkania* grup politycznych w pomieszczeniach Parlamentu Europejskiego, mogą zostać poproszeni o przedstawienie informacji o rejestracji;
- przedstawiciele grup interesu wnoszący o *patronat* Przewodniczącego Parlamentu Europejskiego są proszeni o przedstawienie dowodu rejestracji.

Długoterminowy dostęp do pomieszczeń Parlamentu Europejskiego:

Akredytacja dotycząca wstępu osób pracujących na rzecz zarejestrowanych przedstawicieli grup interesu na teren Parlamentu może zostać przyznana na okres do jednego roku. W 2020 r. Parlament Europejski zatwierdził ponad 3 600 wniosków o długoterminowy dostęp do swoich pomieszczeń (w formie nowego wniosku albo przedłużenia) złożonych przez prawie 1 500 zarejestrowanych przedstawicieli grup interesu. Stanowi to spadek o około 40% w porównaniu z 2019 r., najprawdopodobniej z powodu fizycznych ograniczeń dostępu do pomieszczeń Parlamentu wprowadzonych w ramach działań instytucji mających na celu zatrzymanie pandemii COVID-19.

W przypadku Komisji korzyści związane z rejestracją obejmują:

- *spotkania z członkami Komisji, członkami gabinetu, dyrektorami generalnymi i szefami służb*: aby wziąć udział w takich spotkaniach, przedstawiciele grup interesu muszą być zarejestrowani;
- *konsultacje publiczne i plany działania*: zarejestrowani przedstawiciele grup interesu mogą zdecydować się na otrzymywanie automatycznych powiadomień o konsultacjach i planach działania w interesujących ich obszarach. Wkład wniesiony w konsultacje publiczne i plany działania jest odnotowywany w profilu zarejestrowanego podmiotu;

- *grupy ekspertów*: wyłącznie zarejestrowane podmioty są brane pod uwagę przy powoływaniu niektórych rodzajów członków grup ekspertów;
- *patronat*: Komisja Europejska udziela patronatu jedynie zarejestrowanym przedstawicielom grup interesu;
- *kontakty z urzędnikami służby cywilnej*: urzędnikom zaleca się, aby przed przyjęciem zaproszenia na spotkanie lub wydarzenie sprawdzili, czy przedstawiciele grup interesu są zarejestrowani. Kontakty z organizacjami niezarejestrowanymi mogą podlegać ograniczeniom.

3 Usprawnienia techniczne

Wspólny sekretariat koordynuje rozwój rozwiązań IT w celu udoskonalenia systemu leżącego u podstaw rejestru służącego przejrzystości.

W celu zapewnienia, aby rejestrujący byli w stanie podawać istotne i związane informacje na temat swoich rejestracji z korzyścią dla ogółu społeczeństwa, internetowy formularz rejestracji został nieznacznie zmieniony w 2020 r. Zmiana ta polegała na zmniejszeniu liczby możliwych znaków w niektórych polach tekstowych. Aby zachęcić rejestrujących do przedłużania aktualizowanych rejestracji i unikania podawania informacji niezwiązanych z ich działalnością w zakresie reprezentowania grup interesu na szczeblu Unii, w internetowym formularzu zachęca się ich do przedstawienia bardziej związłego opisu ich celów i kompetencji, a także do wyszczególnienia polityk i inicjatyw Unii, których dotyczy ich działalność w zakresie reprezentowania grup interesu.

Podobnie część formularza rejestracji dotycząca informacji finansowych przedstawianych przez rejestrujących została uproszczona, tak aby wszystkie szacunkowe koszty związane z działaniami rejestrujących w okresie 12 miesięcy mogły być zadeklarowane jako przedział, a nie w kwotach bezwzględnych.

Zmieniony formularz rejestracji obejmuje wykaz zespołów międzypartyjnych Parlamentu Europejskiego oraz możliwość podania innych nieformalnych grup, tak aby rejestrujący mogli zadeklarować swoje wsparcie lub uczestnictwo w działaniach takich grup lub zespołów. Informacje te zostały włączone do zbiorów danych publikowanych na Portalu Otwartych Danych⁹. Ponadto na stronie internetowej rejestru służącego przejrzystości udostępniono możliwość szczegółowego wyszukiwania zarejestrowanych podmiotów zaangażowanych w działalność zespołów międzypartyjnych i nieformalnych grup.

Zmiany te zostały odzwierciedlone w przeglądzie wytycznych wdrażania¹⁰ przeznaczonych dla podmiotów dokonujących rejestracji. Celem przeglądu jest zapewnienie rejestrującym się podmiotom lepszego wsparcia przy dokonywaniu i przedłużaniu rejestracji. Aby to ułatwić, w zaktualizowanych wytycznych przedstawiono elementy internetowego formularza rejestracji online wraz ze szczegółowymi wyjaśnieniami dotyczącymi rodzaju systematycznie wymaganych informacji. Wytyczne te są opublikowane na stronie internetowej rejestru służącego przejrzystości we wszystkich językach urzędowych Unii.

W uzupełnieniu prowadzonego już uwzględniania informacji dotyczących wkładu zarejestrowanych podmiotów w konsultacje publiczne Komisji, wkłady zarejestrowanych podmiotów w plany działania (wniesione od lipca 2018 r.) również zostały powiązane z odpowiednimi rejestracjami. Tego rodzaju informacje, widoczne na profilu zarejestrowanych

⁹ <https://data.europa.eu/euodp/pl/data/dataset/transparency-register>

¹⁰ <https://ec.europa.eu/transparencyregister/public/staticPage/displayStaticPage.do?reference=GUIDELINES&locale=pl#pl>

podmiotów, pozwalają na uzyskanie lepszego oglądu tego, którzy zarejestrowani przedstawiciele grup interesu aktywnie współpracują z Komisją na początku cyklu legislacyjnego.

Inne usprawnienia techniczne wprowadzone w 2020 r. obejmują wdrożenie wniosków z badania bezpieczeństwa IT, szereg usprawnień technicznych oraz aktualizację środowiska zaplecza administracyjnego (back-office) w celu ułatwienia wspólnemu sekretariatowi zarządzania powiadomieniami i skargami otrzymywanymi od osób trzecich.

3.1 Liczba wizyt na stronie internetowej

W 2020 r. na stronie internetowej rejestru służącego przejrzystości odnotowano ponad 366 400 wizyt. Na potrzeby niniejszego przeglądu statystycznego przez „wizytę” rozumie się użytkownika odwiedzającego stronę internetową po raz pierwszy. Jeśli ten sam użytkownik pozostaje na jednej stronie dłużej niż 30 minut po ostatniej odsłonie, jest to liczone jako nowa wizyta. Średnio daje to około 30 500 wizyt miesięcznie i oznacza nieco większy ruch na stronie niż w roku poprzednim.

Okolo 36% odwiedzających stronę skorzystało z funkcji wyszukiwania w języku angielskim, natomiast strona główna jest najczęściej odwiedzana w języku angielskim i kolejno w języku francuskim, niemieckim, włoskim, hiszpańskim i niderlandzkim.

Prawie 80% wizyt to odwiedziny użytkowników z Europy, a kolejno prawie 16% – z Ameryki Północnej. W Europie 21% wizyt na stronie internetowej pochodziło z Belgii, a w dalszej kolejności z Irlandii, Francji i Niemiec (wizyty z każdego z tych krajów stanowiły około 8%).

W porównaniu z rokiem poprzednim wydaje się, że rejestr służący przejrzystości stał się bardziej widoczny i znany, na co wskazuje niewielki wzrost liczby wizyt bezpośrednich z 74% w 2019 r. do 76% w 2020 r., podczas gdy 17% użytkowników odwiedziło stronę internetową przez wyszukiwarke.

W 2020 r. zbiór danych rejestru służącego przejrzystości przeniesiony na Portal Otwartych Danych był dziesiątym najczęściej przeglądany zbiorem wśród ponad 15 000 innych zbiorów danych opublikowanych na tym portalu. Te zbiory danych umożliwiają użytkownikom pobieranie (w formacie XML lub Excel) listy osób z akredytacją dotyczącą wstępu do pomieszczeń Parlamentu Europejskiego oraz wykazu organizacji figurujących w rejestrze służącym przejrzystości dotyczących kilku ostatnich lat.

IV Wnioski

Rok 2020 okazał się niezwykle pod wieloma względami – przeważającą część działań lobbingowych prowadzono z wykorzystaniem technologii cyfrowych, a zwykłe kontakty, wydarzenia i spotkania twarzą w twarz odbywały się głównie w środowisku wirtualnym lub zostały przełożone ze względu na pandemię COVID-19. Mimo że przedstawiciele grup interesu nie mogli przez większą część roku nawet uścisnąć ręki decydom, nadal odnotowywano wzrost liczby rejestracji, ponieważ działalność lobbingowa prowadzona była za pośrednictwem wideokonferencji i w ramach publicznych wydarzeń w internecie.

Ponieważ rejestr służący przejrzystości jest internetową bazą danych, pandemia nie miała bezpośredniego wpływu na funkcjonowanie samej bazy. Przedstawiciele grup interesu nadal mieli możliwość rejestrowania się lub aktualizowania swoich rejestracji przez internet w dowolnym momencie. Podobnie wspólny sekretariat nie odczuł żadnego negatywnego wpływu na swoje działania w zakresie cyfrowego zarządzania rejestrem, ani też na swoją zdolność do wykonywania bieżących zadań.

Kluczowym priorytetem pozostawała poprawa ogólnej jakości danych w rejestrze służącym przejrzystości, ponieważ obywatele, dziennikarze, przedstawiciele środowiska naukowego i zainteresowane strony nadal na co dzień korzystają z bazy danych i ją sprawdzają. W istocie wspólny sekretariat podejmował coraz większe starania na rzecz poprawy treści w rejestrze. Obejmuje to kontrole nowych i istniejących rejestracji oraz aktualizację wytycznych o praktyczne informacje dla rejestrujących, co pozwoli na dalszą poprawę jakości przekazywanych informacji.

Choć codzienne monitorowanie i weryfikowanie ponad 12 000 rejestracji jest niewykonalne, wspólny sekretariat zdołał z powodzeniem monitorować jakość 40% rejestru w 2020 r., a także rozpatrzyć wszystkie powiadomienia i skargi otrzymane w ciągu roku od osób trzecich oraz zakończyć dwa dochodzenia wszczęte z inicjatywy własnej. Wspólny sekretariat jest nadal zaangażowany w poprawę wiarygodności i jakości treści w rejestrze, biorąc pod uwagę jego centralne umiejscowienie w ogólnej polityce przejrzystości Parlamentu i Komisji oraz zobowiązanie tych dwóch instytucji do dawania przykładu w zakresie przejrzystości działalności lobbingowej na szczeblu Unii.

V Nowe porozumienie międzyinstytucjonalne

Rok 2020 przyniósł również ważną zmianę, która będzie miała duży wpływ na przyszłość rejestru służącego przejrzystości. W dniu 15 grudnia 2020 r. osiągnięto porozumienie polityczne między Parlamentem Europejskim, Radą Unii Europejskiej i Komisją Europejską w sprawie nowego porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie obowiązkowego rejestru służącego przejrzystości, kończąc tym samym proces negocjacyjny rozpoczęty już w 2016 r. wraz z przyjęciem odpowiedniego wniosku Komisji¹¹.

Uzgodniony pakiet, wstępnie zatwierdzony przez kolegium, Konferencję Przewodniczących Parlamentu Europejskiego¹² i Komitet Stałych Przedstawicieli (Coreper)¹³, obejmuje nowe porozumienie międzyinstytucjonalne i wspólne oświadczenie polityczne tych trzech instytucji. Zanim nowe porozumienie międzyinstytucjonalne będzie mogło wejść w życie, każda instytucja musi je zatwierdzić. Chociaż porozumienie nie może nakładać na przedstawicieli grup interesu prawnego obowiązku rejestracji, instytucje uzgodniły, że ustanowią ramy i zasady operacyjne dla ich skoordynowanego podejścia, a ponadto uczynią rejestrację warunkiem wstępnym, który będzie musiał zostać spełniony, aby przedstawiciele grup interesu mogli wykonywać niektóre działania objęte porozumieniem. W tym celu, ramy ustanowione na mocy nowego porozumienia obejmują wewnętrzne decyzje dotyczące sposobu, w jaki każda z wymienionych instytucji będzie realizować jego postanowienia.

Instytucje mogą również wprowadzić uzupełniające środki przejrzystości w celu zachęcenia do rejestracji, takie jak na przykład publikacja w internecie informacji o spotkaniach, zapewniając, aby takie środki były zgodne z porozumieniem oraz przyczyniały się do gwarantowania wysokiego standardu przejrzystego i etycznego reprezentowania grup interesu. Pełny wykaz „środków warunkujących”, tj. rodzajów działalności lobbingowej, której grupy interesu nie mogą prowadzić bez rejestracji, oraz uzupełniających środków w zakresie przejrzystości zostanie opublikowany na stronie internetowej rejestru.

W grudniu 2020 r. wspomniane trzy instytucje zorganizowały na szczeblu technicznym posiedzenie okrągłego stołu z udziałem przedstawicieli różnych rodzajów zarejestrowanych podmiotów (ośrodków analitycznych, organizacji pozarządowych, stowarzyszeń handlowych itp.) w celu zebrania ich poglądów, opinii i oczekiwań w związku z wdrożeniem nowego PMI.

Nowe Porozumienie międzyinstytucjonalne, po przyjęciu przez trzy instytucje będące sygnatariuszami, zastąpi obecne porozumienie dwustronne między Parlamentem i Komisją, włączając po raz pierwszy Radę Unii Europejskiej do trójstronnego porozumienia mającego charakter wiążący.

¹¹ COM(2016) 627 final.

¹² CPG 09.12.2020 r.

¹³ 09.12.2020 r.